

Nieuwe Nederlandse
ambassadeur in België

Pieter Jan Kleiweg de Zwaan volgt Maryem van den Heuvel op

Voormalig Belgische premier en huidig voorzitter van de Europese Raad, Charles Michel koos de vorige Nederlandse ambassadeur in België, Maryem van den Heuvel, als Hoofdadviseur Buitenlands Beleid. Pieter Jan Kleiweg de Zwaan is sinds einde augustus van dit jaar de nieuwe ambassadeur.

Het ambassadeurschap is geen nieuwigheid voor Pieter Jan Kleiweg de Zwaan: tussen 2012 en 2015 was hij ambassadeur in Dakar, Senegal. Hij was toen eveneens geaccrediteerd voor de Senegalese buurlanden Gambia, Guinee-Bissau, Guinee, Mauritanië en de nabijgelegen Kaapverdische Eilanden. Hij startte in 1994 bij het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken en werkte al in Paramaribo en Parijs. In de Franse hoofdstad was dat voor de Directie Integratie Europa en de Directie Veiligheidsbeleid. ‘Veiligheid’ en ‘Europa’ doken z’n latere loopbaan nog op. En dat zal nu niet anders zijn.

Dakar vs Brussel

‘Ik werk al sinds m’n 25ste voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken en ik heb een vrij gediversifieerde diplomaten carrière achter de rug’, zegt Kleiweg de Zwaan daarover. De ambassadeursfunctie in Senegal leerde hem veel bij over management en financiën. Hoe houd je echter het overzicht over zo een groot gebied dat verschillende landen omvat? ‘In elk van die landen waren er honoraire consuls, waarmee ik contact had, dus dat valt wel te beheersen’, antwoordt de ambassadeur. Maar West-Afrika of Brussel: dat is toch heel andere koek? Pieter Jan Kleiweg de Zwaan: ‘Uiteindelijk gaat het voor een groot deel over hetzelfde: het behartigen van de belangen van Nederlandse bedrijven en burgers, hoewel de concrete dossiers natuurlijk anders kunnen zijn’. Zo hoeft de ambassade in Brussel geen visa te regelen. Een aantal typische werkgebieden zoals ontwikkelingssamenwerking of hulp in armoedebestrijding staan ook niet op de agenda in een Europees buurland.

Bovendien zijn een aantal opdrachten niet meer aan de orde. Pieter Jan Kleiweg de Zwaan: ‘Voor zaken zoals de uitreiking van paspoorten of legalisaties kunnen Nederlanders nu terecht in hun eigen gemeente. Vroeger zat dat bij de ambassade. De Nederlanders die in België wonen, zijn grotendeels zelfredzaam. Hun vragen komen enkel in acute crisissituaties bij de ambassade terecht. Zoals het geval was tijdens de grenssluiting in de eerste corona-golf. Verder hebben we nu vooral een nuttige rol voor verenigingen en bedrijven, met name KMO’s. En natuurlijk in de politieke en economische relaties tussen beide landen’.

Diplomatie is in essentie

een ‘contactsport’

Relaties

België is voor Nederland het tweede grootste exportland en ook andersom is er een intensieve economische en culturele relatie tussen beide landen. De ambassadeur geeft enkele cijfers: ‘Nederland exporteert voor ongeveer 50 miljard euro per jaar naar België, waarvan 88% naar Vlaanderen. De integratie van onze economieën neemt toe. Denk aan de havensamenwerkingen, aan voorbeelden zoals de uitrol van Jumbo, Action en Albert Heijn in België, aan de Vlaamse eigenaars van Nederlandse kranten... Het is ook breder dan dat’, meent Kleiweg de Zwaan: ‘Ik noem

dat het Delta-denken. Daarmee bedoel ik samenwerking in het hele gebied van de Rijn-Maas-Scheldedelta'. Hoewel de relaties met Wallonië, mede door het taalverschil, iets minder intensief zijn, zijn er zeker dossiers die aandacht vergen. Zo is er de samenwerking tussen ziekenhuizen in Luik en Maastricht, het dossier van de 'drielandentrein' en niet te vergeten de belangrijke instroom van Nederlandse toeristen en Nederlandse horeca- en campingsuitbaters in de Ardennen. 'Ik wil die Waalse dossiers ook wel wat meer op de agenda zetten', zegt Kleiweg de Zwaan.

Dossiers

De nieuwe ambassadeur ziet drie grote werkthema's voor de komende jaren. 'Om te beginnen toch de coronacrisis en de hele aanpak daarvan', zegt hij: 'De maatregelen in onze landen lopen niet altijd synchroon en de manier waarop we de crisis trachten te beheersen verschilt. Soms zorgt dat voor onduidelijkheden waarin we moeten bemiddelen. Een wat meer gezamenlijke aanpak is een aandachtspunt. Maar vandaag zijn er op ministerieel niveau wat dat betreft al hele goede contacten tussen beide landen'. Een voorbeeld van zo'n aandachtspunt gaven we al een eerder nummer van NederBelgischMagazine: de praktische, financiële en sociale-zekerheidssituatie van grensarbeiders tijdens de eerste lockdown in België.

De integratie van economieën van de 2 landen neemt toe

'Ten tweede zie ik meer samenwerking en overleg inzake grote infrastructuurnetwerken. Ik verwijs opnieuw naar alle ontwikkelingen in het grote delta-gebied met belangrijke dossiers zoals de havensamenwerking, de Oosterweelverbinding enz., maar ook de onderlinge samenwerking in de energietransitie, bouw, mobiliteit... bijvoorbeeld', somt Pieter Jan Kleiweg de Zwaan

op. Wat betreft economische samenwerking en handelsrelaties is een deel van het werk overigens overgeheveld naar de consul generaal, die in Antwerpen resideert. 'Met consul generaal Bert van Lingen is het heerlijk samenwerken' zegt Kleiweg de Zwaan.

Derde groot integratiethema is 'taal en cultuur'. Volgend de ambassadeur is ook daar een uniformisering gaande. Dat botst met wat taalkundige Stefan Grondelaers elders in dit nummer poneert, namelijk dat Nederlands-Nederlands en Belgisch-Nederlands uit mekaar groeien en dat het gebruik van standaard-Nederlands, ook op tv en radio, versoepeld wordt. Pieter-Jan Kleiweg de Zwaan: 'Dat moeten we nog maar zien. Wat we 'Hilversum-I-Nederlands' noemen, blijft volgens mij in Nederland toch de norm. Maar het is breder dan dat. Het gaat om het maatschappelijk-culturele debat dat in beide landen gevoerd wordt. Ik denk aan het belang van samenwerking in het Vlaams-Nederlandse cultuurhuis deBuren, dat door beide regeringen ondersteund wordt. Daar komen allerlei onderwerpen en discussies aan bod. Hoe ga je om met je koloniale verleden? Wat is het belang van een geschiedkundige of literaire canon? Hoe belangrijk is boeken lezen en hoe speelt dat een rol in de geletterdheid van jongeren? Dat soort debatten kunnen we met elkaar voeren en leren van mekaar'.

Diplomatenleven

Bij de inwerking van een nieuwe ambassadeur legt die normaal gezien een aantal persoonlijke bezoeken af aan vertegenwoordigers van de 'gestelde lichamen'. Wat betekent dat in coronatijden? 'Tja, dat verloopt natuurlijk heel wat moeizamer', antwoordt Kleiweg de Zwaan, 'Via Zoom kun je de mensen wel zien, kennismaken en een aantal zaken overlopen, maar diplomatie is in essentie een 'contactsport' en internetgesprekken kunnen een fysieke ontmoeting toch nooit helemaal vervangen'. Maar ik klaag niet. Optimisme is een morele plicht'.

Diplomaten zoals Pieter Jan Kleiweg de Zwaan zijn 'levenslang onderweg': altijd ergens anders, op elke mogelijke plek

op de wereld. De ambassadeur heeft een vrouw en 3 kinderen (een zoon en twee dochters). Hoe zwaar weegt dat constante verhuizen op een gezin? 'Dat doet inderdaad wel een groot beroep op je aanpassingsvermogen', legt Kleiweg de Zwaan uit. 'Mijn vrouw is ook diplomaat bij de Nederlandse permanente vertegenwoordiging bij de EU, dus die kent het klappen van de zweep. Belangrijk is dat kinderen thuis goed omkaderd worden. We trekken dan ook behoorlijk wat tijd uit om samen te zijn en dingen te doen met onze kinderen'.

Lezen over geschiedenis, hardlopen en veel tijd met het gezin

Niet dat hij dat niet op voorhand wist: vader Kleiweg de Zwaan was ook een diplomaat die op vele plekken gewerkt heeft. Zo is Pieter-Jan geboren in New York. Daar heeft hij niet zo lang gewoond. Zijn kindertijd en jeugd bracht hij door in Denemarken, India, Kenia, Frankrijk, London... Schoolgaan gebeurde in het Frans. Franstalige scholen, met name voor diplomatenkinderen, vind je immers in heel de wereld. Het verhuizen tijdens zijn kindertijd heeft hem er niet van weerhouden om zelf diplomaat te worden en bracht hem heel wat aanpassingsvermogen bij. 'Zoals we sinds Darwin weten: niet de sterksten, maar de best aangepast overleven', glimlacht de diplomaat.

Vrije tijd?

Is er in een druk diplomatenleven nog tijd voor hobby's? 'Toch wel', antwoord Kleiweg de Zwaan, 'Ik lees veel, vooral over geschiedenis. Verder doe ik aan hardlopen en zoals gezegd doen we heel wat met de kinderen'. Tenslotte roept de ambassadeur de lezers van dit blad op om hem te volgen via Facebook en Twitter. Daar bericht hij frequent over zijn werk.

Tekst: Peter Thoelen

Meer nieuws...

Eeuwige toegang tot Britse wateren

Als de Brexit-onderhandelingen zouden mislukken, willen Vlaamse vissers zich beroepen op een 354 jaar oud privilege, waarmee de Britse koning Karel II vijftig vissers uit Brugge 'eeuwige toegang' gaf tot de Britse wateren, als dank voor hun gastvrijheid. De Belgische permanente vertegenwoordiger bij de EU verwijst naar een privilege uit 1666. 'We zijn op zoek gegaan naar oude stukken die mogelijk zouden bestaan en zo is het privilege uit 1666 boven water gekomen', zei Vlaams minister van Visserij Hilde Crevits (CD&V) op Radio 1. 'Daaruit moet blijken dat 50 Brugse vissers eeuwig in de twaalfmijlszone voor de kust van het Verenigd Koninkrijk mogen vissen. We hebben een vloot van 67 vaartuigen dus dit privilege zou voor heel wat van onze vissers soelaas kunnen bieden', aldus Crevits. Of dat Privilegie der Visscherie juridisch bindend is, is twijfelachtig, maar de ambassadeur heeft er wel naar verwezen als een 'historisch fait divers dat aantoonde dat de banden tussen de Belgische en Britse visserij erg vervlochten zijn en dat de toegang tot de Britse wateren voor ons erg belangrijk is', viel nog te horen in EU-kringen.

www.standaard.be

Belgische elektriciteit straks vuil

België zal in 2030 de enige Europese lidstaat zijn die meer elektriciteit uit fossiele brandstoffen haalt dan nu. Het aandeel van de fossiele brandstoffen gaat in ons land met ruim 20 procentpunten naar omhoog. De Britse klimaatdenktank Ember vergeleek de klimaatplannen van de 19 grootste EU-lidstaten. Alle landen verminderen het aandeel van steenkool en gas in hun stroomproduct. Alleen in België gaat het de verkeerde kant uit. Ember wijst erop dat België het volgens zijn huidige klimaatplannen in 2030 zonder nucleaire energie zal doen. Maar in België zullen die kerncentrales hoofdzakelijk worden vervangen door gascentrales. Die stoten omgerekend 40 keer meer CO₂ uit dan een kerncentrale.

De groei van de hernieuwbare energie in België is te beperkt om het gat van de weggevallede kerncentrales op te vullen. Een voorbeeld is de windenergie op zee. Tegen 2030 zijn er weliswaar nieuwe windmolenparken voor onze westkust voorzien, maar daarna wordt het moeilijk. Het Belgische stuk van de Noordzee is namelijk al zo in beslag genomen door andere activiteiten en bestemmingen (visvangst, scheepvaartroutes, zandwinningsgebieden, natuurzones en allerlei nutskaabels op de zeebodem) dat er amper nog windturbines kunnen worden geplaatst.

www.vrt.be